

# NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 27. maijs

Nr. 39 (6594)

## Vietējas ziņas

### Zvērēja piesēdētāji

Tiesu reformas gaitā izveidotajai Latgales apgabaltiesai vajadzīgi piesēdētāji — no Preiļu rajona septiņdesmit cilvēki. Patlaban gan ievēlēta vēl mazāk nekā puse. Sešpadsmīt no viņiem jau ir nodevuši zvērestu un var kerties pie darba. Piesēdētāju zvērestu pieņēma Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājs K. Valdemiers, kurš uz šo svinīgo notikumu bija ieradies Preiļos no Rēzeknes.

Pēc zvēresta piesēdētāji saņēma apliecības un piedalījās pārrunās, kuru gaitā K. Valdemiers viņus iepazīstināja ar piesēdētāju pienākumiem un išumā pastāstīja par apgabaltiesas darbu.

### Līvānieši par apkuri varēs maksāt visu gadu

Līvānu dome apstiprinājusi tarifus apkurei tiem pilsētas iedzīvotājiem, kuri vēlas par siltumu dzīvokļos maksāt nevis sezonas laikā, bet visu gadu.

Sākot ar šī gada maiju un beidzot ar nākamā gada aprili būs jāmaksā 18 santimi par kvadrātmētru. Bet vispirms nāksies noslēgt līgumu un nokārtot šis ziemas parādus, ja tādi ir. Toties iedzīvotājiem tiks garantēta apkures sezona 176 dienu garumā.

Līdzīga iespēja līvāniešiem bija arī pērn. Visi, kas to izmantoja, ir apmierināti.

### Pirmā vietējā nodeva

To ir ieviesusi Līvānu pilsētas dome. Un šī nodeva saucas «iedzīvotāju nodrošināšanai ar domes informāciju». Visiem daudzdzīvokļu māju īrniekiem un arī individuālo māju īpašniekiem vajadzēs mēnesi samaksāt divdesmit santimus. Iekāstie līdzekļi tiks izmantoti informatīvo lapiņu sagatavošanai par pieņemtajiem domes lēmumiem, bet naudas lauvas tiesa būs jātērē raidlaika pirkšanai Līvānu televīzijā. Līgumā būs paredzēts, ka televīzija pilsētas domei dos iespēju tiešā ēterā nolasit paziņojumus, sludinājumus, informēt pilsētas iedzīvotājus par svarīgākajiem notikumiem. Līdz šim informācijas trūkums bijis par iemeslu tam, ka pilsetnieki par daudzām lietām uzzinājuši pārāk vēlu.

### Cienījamie lasītāji!

Vai jūs pasutījat «Novadnieku» oficijām plūsgadām? Vai ne? To var izdarīt! Idz 20. jūnijam raionā pastā nodalās un pētītā pastniekam! Lai arī sestdienās mūsu avīze kļuyusi divreiz biezāka, abonēšanas maksā netiek paaugstināta.

Vietējā nodeva stāsies spēkā jau nākamajā mēnesī.

### Piešķirti pirmie dzīvokļi

Ar patiesu prieku Līvānu domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns pastāstīja, ka pēdējā domes sēdē divām pilsētnieku ģimenēm (divu un četru cilvēku) piešķirti dzīvokļi.

Pēdējā laikā dome dzīvokļus pārdeva izsoles. Lai arī kasē par to ienāk nauda, pilsētā tomēr ir daudz cilvēku, kuriem labiekārtoti dzīvokļi vajadzīgi, bet kuri nevar atlauties samaksāt vairākus simtus latu.

V. Gercāns uzskata, ka tagad dzīvokļu gribētāju rindās ir ieviesta kārtība un dzīvokļu piešķiršana norītē raitāk. Izsoles organizēs izņēmuma gadījumos.

### Gatavojas pilsētas jubilejai

Rīgā nodrukāts un tagad tiek izplatīts pieņēmīgas izdevums brošūrai, kas pirmo reizi tika iespiesta Līvānu laikā par godu pieminekļa atklāšanai, kurš bija veitts Līvānu atbrivošanas cīņas kritušajiem 1919. gadā. Priekšvārds uzrakstīts mūsdienu skatījumā.

Brosūras izdošana ir viens no pasākumiem, kuru mērķis ir līdzekļu vākšana pieminekļa atjaunošanas darbiem. Cerams, ka līdz nākamā gada 7. jūnijam piemineklis tiks atjaunots vai arī radīts jaunā formā. Tieši šajā dienā pirms septiņdesmit gadiem Līvāniem piešķirtas pilsētas tiesības.

L. Kirillova

### Ieņēmumi sedz tikai sesto daļu izdevumu

«Nepietiek naudas, esam pilnīgi atkarīgi no valsts izlidzināšanas fonda žēlsirdības», «Novadniekam» atzina Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leonīna Saleniece.

Beidzot, pēc 14 gadiem, pagasta telpās veikts kosmētiskais remonts, bet kultūras nams pavismēnīgā stāvoklī. Izpuvuši logi un skatuves dēļi, nolupusi sienu un gridu krāsa. Materiāli kultūras nama remontam sapirkti. Arī pamatskolas remontam viss sagādāts. Tikai nav ko maksāt par darbu remontētājiem.

Padoma ieņēmumi šogad būs 9772 lati. Bet izdzīvošanai vajag vairāk nekā 58000 latu. Jau jūnijā var nebūt naudas

algām. No valsts izlidzināšanas fonda pagastam paredzēti 46124 lati. Kad šo naudu pārskaitīs, neesot zināms.

J. Aizkalns

### Vai skolēni ievēro satiksmes noteikumus?

Pēc Valsts ceļu policijas pārvaldes ierosinājuma visā republikā pastiprināta uzmanība pievērsta bērniem, skolēniem, kā viņi ievēro ceļu satiksmes noteikumus, jo pēdējā laikā palielinājies satiksmes negadījumu skaits, kuros neuzmanības dēļ bērni guvuši traumas. Preiļos un Līvānos vakar un arī nedēļu iepriekš uz ielām notika ceļu policijas, nepilngadīgo inspekcijas un zemes sardzes kopīgi reidi, sekojot, kā bērni dodas uz skolām un mājup. Pirms dažām dienām pie Preiļu 1. vidusskolas pat ar televīzijas kameras tika filmēts, cik nepareizi skolēni šķērso ielu.

Taču tajā pašā laikā pie 1. vidusskolas nemaz nav ar baltām svītrām apzīmētas gājēju parejas, un visu mācību gadu skolēniem ir bijis jālavērē starp mašīnām, no kurām tikai retas piebremzē un pēstāj, palaižot skolēnus. Sesās sākumklases izvietotas «Auseklīti», no kura bērniem jānokļūst siera rūpīcas mikrorajonā, kas atrodas ielas otrajā pusē. Šeit arī nav neviens uz ielas izzīmētas gājēju pārejas, toties mašīnu vadītāji, tikuši laukā no centra, pilsētā atlaujot braukšanas ātrumu palielina vismaz divreiz.

Reidi ir apsveicamas lietas, bet vai bērns ir kaunināms par to, ka viņam nav droši garantētas vietas, pa kuru pāriet ielai? Nav arī nozīmes mācību gada pēdējās dienās uz ielām krāsot «zebras», ja septembrī visi labie drošības noluki būs jau piemirsti.

### Līvānu meitenes dzied

H. Gaļickim Daugavpili

Līvānu 1. vidusskolas meiteņu koris šajās dienās viesojas Daugavpili, kur tika atzīmēta Pedagoģiskas universitātes pasniedzēja, Latgales komponista Henrika Gaļicka jubileja. Līvānu meitenes dziedāja kopā ar profesionāliem koriem un tika atzinīgi uzņemtas. Komponists vairākas reizes ir ciemojies Līvānu 1. vidusskolā. Koris dziedāja arī viņa dziesmas.

L. Rancāne

### Gimenes nedēļa skolā

Rudzātu vidusskola no 15. līdz 19. maijam organizēja Gimenes nedēļu ar domu, lai vecāki varētu iepazīties ar skolas darbu, ikdienu, pabūt mācību stundās.

16. maijā pirmā mācību stunda bija veltīta ģimenei un mātei. Vecākajās klasēs šīs stundas laikā notika sarunas par tematu «Stipra un vesela ģimene — tautas nākotne».

19. maijā — nedēļas noslēgumā — notika koncerts, kas bija velvīts matēm. Svinīgā sanāksmē apbalvoja labākos skolēnus — mācību olimpiāžu laureātus un labākos sportistus.

Balvas — naudas prēmijas saņēma 32 skolēni. Tās pasniedza Rudzātu pagasta pārstāvis Ēvalds Vaivods. Patīkami, ka

skolu neatsakās atbalstīt arī vietējie uzņēmēji.

Skolēniem saldās balvas sagādāja individuālais uzņēmums «Baltie vītolī».

Gimenes nedēļas noslēgumā māsu skolas padome organizēja atpūtas vakaru. Vecāki kopā ar skolotājiem varēja gan parunāt, gan padejot, gan izklaidēties.

Domājam, ka Rudzātu vidusskolā ģimenes nedēļa kļūs par tradīciju. Jo tikai ģimene, kurā izjūt abu vecāku gādību, bērns var augt un pilnvērtīgi attīstīties.

R. Vilcāne,

Rudzātu vidusskolas direktora vietniece mācību un audzināšanas darbā



Upmalas pagasta zemnieki, kam mājās ir zirgi, ceļu zina uz «Mežarijam» pie 77. gadus vecā Antona Kokorieša. Koka darbus viņš iemācījies no tēva, un visās mūža gaitās, gan Krievijā, izsūtījumā, gan savā pūse mežsarga un citos amatos brīvāk laikā gatavoja zirgu lokus, rāgavas, ratus, dažādas istabas mēbeles, alus traukus un citas mājā un pagalmā vajadzīgas lietas. Pagatavoja arī no dzelzs — arklus piemājas saimniecībām.

Kaut arī gadu pasta ir liela, jaunie loiki nupat vēl kā gatavoti. Attēlā redzama arī iesākta graudu vētījamā māšīna.



Fjodors Danilovs prot darbu, ar ko maizi var noplēnīt visos laikos un pie visām varām. Jo dancojamām kurpēm, arāja zābakiem un uz skolu skrejamiem apaviem pienāk laiks, kad tie prasās labojami. Upmalas pagastā ar saplīsušiem apaviem dodas pie Fjodora Danilova, kurš agrā jaunībā apguvis kurpnieka amatu, pat strādājis fabrikā un šuvīs apavus, kāmēr dzīves laivīņa, dažādās krācēs grozīta, piestājusi šajā pusē. Citādi viņš ir bezdarbinieks, pacietīgi gaida pensijas vecumu. Vietējie un arī tālaki ļaudis nekautrējas pie viņa nest pat tik nonēsātus apavus, ko smalkās darbnīcas neņemtu preti. Kā paši saka, no trim veciem pāriem Fjodors uztāsis divus gandrīz kā jaunus. Pietiks labam laikam nēsāt. Fjodors Danilovs ar savu veoco, kurpu šujamo «Singeru» sarūpe savu dienisko maižiti.

Citus materiālus par Upmalas pagastu un tā laudim lasiet 4. un 5. lappuse

## Lauku aktualitātes

### Parādus tomēr norakstīs

Rajona lauksaimniecības departamenta direktors Jānis Vucēns informēja «Novadnieku», ka Zemkopības ministrijā panākta vienošanās par elektrības parādu norakstīšanu tām paju sabiedrībām, kuras no uzņēmuma reģistra netika noņemtas tikai tāpēc, ka nespēja dzēst šos parādus. Tas paātrinās izjukuso paju sabiedrību likvidāciju. Tādējādi iznāk, ka paju sabiedrības, kuras par elektrību ir norēķinājušas, paliek zaudētājas.

### Pārbaudīs valsts reģistra darbības likumību

«Daugavpils dzirnavnieka» privatizācijas konkursa rezultāti satrauksi ne tikai Latgales zemniekus, bet arī likuši aizdomāties Zemkopības ministrijai. Latgaliešu neapmierinātība patiesi ir liela — Latgales uzņēmumu privatizē daži kaimiņi...

Kārtējo reizi par šo jautājumus runāts Zemkopības ministrijā. «Daugavpils dzirnavnieka» privatizācija ir apturēta. Zemkopības ministrija gaida atbildi, vai firma «Pie Daugaviņas», kas privatizē šo uzņēmumu, reģistrēta likumīgi.

Izrādās, ka informācija, kas bija plaši izplatīta prese, ka šajā firmā esot ne tikai citu Latgales rajonu, bet arī Preiļu zemnieki, bijis aprīla joks. Pieci viri no attālākiem kaimiņu rajoniem izveidojuši piecus kooperatīvus un katrs ir savā rajona kooperatīva priekšnieks. Bet visi kopā — «Pie Daugaviņas». Pārējie — esot šī kooperatīva locekļi. Un, lūk, pierādījuši savas tiesības uz «Daugavpils dzirnavnieku». Bet «Latgales grauds», kurā kopā ar kaimiņu rajonu zemniekiem iekļāvās arī mūsu zemnieki, tagad cīnās...

Galavārdū teiks Zemkopības ministrija. Tiesa, kad būs saņemta atbilde par firmas «Pie Daugaviņas» likumīgu vai nelikumīgu reģistrēšanu.

## Nav jāgaužas, bet jāstrādā

### ◆ Stāsta SIA «Stabulnieki» valdes priekšsēdētājs Bronislavs Laizāns

Ekonomika un ražošana Latvijā sagājusi grīstē. Laiki grūti, un kuļamies kā pliki pa nātrēm. Taču SIA «Stabulnieki» trīs gadus ir izdzīvojusi, un domāju, ka tā arī uz priekšu pastāvēs. Apvienojuši savas pajas, mūsu lauds negaužas, bet strādā un nopelnīja sev iztikai un visam pārējam. Ražošanā nodarbināti 168 cilvēki. Nav liegti piepelnīties pensionāriem, kuri to vēlas. Sezonas darbu laikā (sevišķi vasā) strādā līdz 100 pensionāru.

Pavasara sēja pabeigta bez problēmām. Labākajos agrotehniskajos termiņos. Ar tehniku zemes uzašana, kultivēšana un sējā palīdzēta pensionāriem un pārējiem SIA biedriem, pagasta zemniekiem, kas to lūguši. Visi pieprasījumi pavasara sējas darbu veikšanā izpildīti divās dienās. Sezonas darbos SIA mehanizatori nopelna 50-60 latus mēnesi. Tas, kad uzturs, izņemot veikalā pirkto maizi (bet daudzi to jau cep mājās), galvenokārt sagādāts pārējām, nav maz. Beidzoties sējai, valsts mežā nopirkām cirsmu un gatavosim kokmateriālus.

Izveidojot SIA, saglabājām visu agrāko ražošanas profilu, to tagad paplašinām. Labības audzēšana, tiesa, samazināta, jo ir maz zemes. Rudeņi iešetē 200 hektāru ziemāju, tagad 300 hektāru vasarāju un 20 hektāri lopbarības biešu. Nopietni domājam par linu audzēšanas atjaunošanu. Visa to novāšanas tehnika saglabāta. Vairākus gadus dīkā stāvošo Preiļu linu fabriku tagad privatizējusi SIA Remontu un būvniecības komerciālā kompānija. Pie mums bija ieradies tās direktors Sergejs Serkovs un runājām par liniem. Kompānija paredz Preiļos linus ne tikai pārstrādāt šķiedrā, bet dot arī gatavo produkciju — ražot audumus. Nākamgad SIA ar liniem apsēs 50 hektārus. Paredzam iepirk labāko garšķiedras linu sekulas, iegādāsimies rulonu presi uz lauka ti-

lināto stiebriņu savākšanai. Perspektīvā linus audzēsim kādos 200 hektāros. Ir jāatjauno Stabulnieku linu audzētāju slava.

Lopkopībā pamātā ir un būs Latvijas baltā ūdens cūku audzēšana, ko dažājām kolhoza laikā un kas bija mūsu specializācija. Uzkrāto pieredzi liksim lietā arī turpmāk. Pēc sadališanās SIA pārņēma Kārkliņu fermu ar 700 cūkām un sivēniem, tagad ir jau 1400. Līdz gada beigām būs jau 1800 cūkas, bet turpmāk ik gadus turēsim 2000 šo dzīvnieku.

Latvijas baltā cūku ūdens ir iecienīta. Sivēnu un cūkas pie mums brauc pirkst zemnieki un citi to turētāji ne tikai no mūsu rajona (pastāvīgi pircēji ir no Pelēciem), bet arī no Rēzeknes, Madonas rajona un daudz tālāku vietu jaunsaimnieki.

Atjaunosim desu ceha darbību. Tas būs jau rudeni, kad uzbūvēsim jauno katlu māju. Esam parēķinājuši, ka, lopus nododot kombinātiem, zaudējam 20-25 sandūmus no katra gaļas kilograma. Gaļu taču varam pārstrādāt uz vīcas, desas un pārējos izstrādājumus realizēt paši. To arī dārijam, un kasē nāca lielākas naudas summas. Mūsu desu izstrādājumi būs par 10-15 procentiem lētāki nekā pie citiem tirgotājiem. Ar to, domāju, neko nezaudēsim, jo būs pastāvīgie pircēji. Ražosim 6 veidu desas. Tās pārdošim mūsu rajona (Preiļos atvērsim veikalui) un citur. Dienā paredzēts pārstrādāt pustonu gaļas. Ir iegādātā iekārtā dažādu gaļas izstrādājumu izlaidei, arī rūletēm.

Risināmu problēmu ir daudz. Tagad ir izdevīgāk nopirkrt jaunu traktoru nekā remontē vecu. Bet jauna tehnika sen nav pirkta, jo nav naudas. Jau divus ceturtus neesam saņēmuši subsīdijas par ūdens lopiem, sēklas materiālu un sējumiem. Kopumā tas ir pāri par 6000 latu.

*Stāstījumu pierakstīja  
J.Gurgons*

### Kredītu solīja A.Piebalgs. Vai jaunā ministre šo solījumu izpildīs?

Zemkopības ministrs Ārijs Ūdris informējis rajona lauksaimniecības departamentu, ka panākta vienošanās ar Finansu ministriju par to, ka akoju sabiedrībai «Preiļu siers» tiks piešķirts 100 tūkstošu latu liels kredīts apgrozāmo līdzekļu papildināšanai.

Diemžēl finansu ministrs A.Piebalgs demisionēja. Vai jaunā ministre I.Sāmite izpildīs savu priekšgājēja solījumus, rādis laiks.

Bet patlaban akciju sabiedrība «Preiļu siers» ir ļoti smagā finansiālā situācijā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka pēc «Bankas Baltijas» darbības apturēšanas apstājušies visi norēķini.

### «Rīgas miesnieks» atmaksās pievienotās vērtības nodokli

Daudzi mūsu rajona zemnieki lopus pārdom «Rīgas miesniekiem». Piemēram, 7. maijā uz šo gaļas pārstrādes kombinātu nogādāti 25, bet 16. maijā — 28 liellopi. Taču kombināts zemniekiem atteicās atmaksāt pievienotās vērtības nodokli.

Zemkopības ministrijas speciālisti tagad panākusi vienošanos ar uzņēmuma galveno grāmatvedi, ka lopu piegādātājiem turpmāk problēmu nebūs un attiecīgas naudas summas tiks ieskaitītas zemnieku kontos.

### Zemnieku nauda ir glābta

Kā «Novadniekiem» pastāstīja rajona lauksaimniecības departamenta galvenais speciālists — ekonomists Ēvalds Ancāns, valsts investīciju naudu — 16 000 latu, kas paredzēta zemnieku saimniecībām (meliorācijai, elektrifikācijai utt.), paspējuši no «Bankas Baltija» pārskaitīt uz «Unibanku».

A.Ijjina

## Valsts zemes dienests: nokavēji, — tā tava problēma...

Turpinās zemes reforma laukos un pilsētās. Valsts zemes dienesta rajona nodaļa uzmēri zemi, sagatavo zemes plānus, piešķir reģistrācijas numurus, sagatavo Zemesgrāmatu aktu otro sadaļu, bet nekustamā ipašuma vērtēšanas birojs veic ēku inventarizāciju. Un tikai pēc tam, kad ir attiecīgi dokumenti, ipašumu reģistrē Zemesgrāmatā.

Kādas problēmas šobrīd uztrauc zemes dienesta speciālistus?

Nodāļas priekšnieks Antons Valainis sacīja, ka tā ir iedzīvotāju nenopietnā attieksme pret savu ipašumu un likumiem. Arī kaimiņu saspilētās attiecības nereti rada liekas problēmas. Daļa iedzīvotāju, kuri savu ipašumu jau reģistrējuši Zemesgrāmatā, kā izrādas, vēl nav pienācīgi iekārtojusi robežzīmes vai arī to izdarījuši pavirši. Tieši zemes ipašniekiem, kuri nebūs pareizi uzlikuši robežzīmes vai to nedaris savlaicīgi, nodaļa turpmāk uzliks naudas sodu no 2 līdz 5 latiem par katru neizliktu robežzīmi.

Ipašuma tiesības atjaunotas 581 ipašniekam, bet līdz 15. maijam Zemesgrā-

matā ipašumu bija reģistrējuši tikai 411. Pēdējā laikā nedaudz aizkavējas zemes uzmērišana. Pirmās pakāpes mantiniekiem šos darbus finansē no budžeta, bet patlaban budžetā naudas pamaz, tāpēc, kā pastāstīja A.Valainis, pārvarā zeme tiek mēritā tiem, kuri šo darbu apmaksā paši.

Nelāga situācija izveidojusies Preiļos un Līvānos, kur daudzi privātmāju ipašnieki laikus nepieteicās zemes komisijā. Tagad būs problēmas ar piemājas zemes iegūšanu ipašumā. Antons Valainis uzskata, ka šai «aizmārībai» būs sāpīgas sekas, jo nekādi iebildumi par nezināšanu netiks ķemti vērā. Nokavēji, — tā ir tava problēma! Situācija var izmainīties tikai tad, ja tiks izdarīti grozījumi zemes reformas likumā.

Kas tas ir par terminu — 1995. gada 31. decembris?

Lai atkal nebūtu tā, ka daudzi par to neko nav dzirdējuši, ka neviens nav informējis, A.Valainis paskaidroja, ka visiem pilsoņiem, kuri vēlas zemi iegūt ipašumā, līdz šim datumam jābūt iesniegtiem attiecīgiem dokumentiem.

Daudzi sacīs, ka joprojām nav saņemtas izziņas no valsts arhīva. Jā, nav, un, droši vien, daudzi līdz 31. decembrim tās arī vēl nesaņems. Taču jābūt arhīva izziņai (kvitij), ka uzrakstīts iesniegums. Uz tās ir arī reģistra numurs. Tiem, kuriem šādas izziņas par dokumentu pieprasījumu nav, tā nekavējoties jālūdz no arhīva un līdz 1995. gada 31. decembrim jāiesniedz. A.Valainis neprognozēja sekas, kādas būs pilsoņiem, kuri līdz gada beigām nebūs saķartojuši dokumentus ipašuma tiesību atgūšanai vai kuriem nebūs izziņas, ka dokumenti arhīvā pieprasīti. Katram par ipašumu pirmām kārtām esot jārūpējas pašam...

A.Valainis vēl informēja par to, kā būs ar zemi, ko pilsoņi, slēdot ligumu ar pagasta pašvaldību, uz noteiktu laiku pārņemtu nomā. Uz šī liguma pamata šo zemi privatizēt nevarēs. Ja tā ir pagasta brīvā zeme, ja pagasts to vēlāk atļauz iepirk, tad sākumā šī zeme ir jāpiešķir lietošanā, bet pēc tam to varēs iegūt ipašumā.

A.Ijjina

## Sanitārijas un higiēnas normas būs obligātas

Rajona konsultatīvā padome nopietni sākusi risināt alkohola tirdzniecības un ar to saistītās problēmas Preiļos un rajonā. Viens no konsultatīvās padomes priekšsēdētājiem — kafejnīcas, bāros, restorānos, kafetērijas apmeklētājiem jābūt radītiem priekšnoteikumiem sanitārijas un higiēnas normu ievērošanai — apmeklētājiem jārada iespēja nomazgāt rokas, jābūt tualeties telpām. Tas, ka tieši šie «sikumi» kafejnīcu un bāriņu ipašniekiem ir pie mirušies, vismaz Preiļos, ir ikdienīšķi lietas.

Rajona vides veselības centra galvenais ārsts V.Miņins «Novadnieku» informēja, ka speciālisti ir apsekoti visas kafejnīcas, bārus, restorānu, izvērtējuši to atbilstību sanitārajām un higiēnas prasībām un noteikuši, ka vietās, kur pārdom alkoholiskos dzērienus, arī alkū, līdz 1. jūnijam obligāti jābūt tualetēi un vietai, kur iespējams nomazgāt rokas. Vides veselības centra speciālisti uzskata, ka to var veikt visi uzņēmumi Preiļos, izņemot kafejnīcu «Jaunaglonu», jo nebūtu logiski blakus skaistajai kinoteātra «Ezerzeme» mājai zālājā būvē tualeti. Bet kafejnīcas ipašniekiem tomēr nākties izpildīt šo noteiku, mu, citādi vajadzēs samazināt sortimentu.

Pēc 1. jūnija vides veselības centra speciālisti vēlreiz apsekos visus objektus Preiļos, Līvānos un rajonā. Pēc tam sekos konkrēti lēmumi par uzņēmuma atbilstību vai neatbilstību prasībām.

Vēl V.Miņins informēja, ka uz pārbaušes dienām bija slēgtas un nedarbojās kafejnīcas «Askana», «Madara», «Karinā» Preiļos.

Kas attiecas uz tirdzīvām, kuras oficiāli reģistrētas kā veikali, bet dažviet pārdom alkoholu, tad tas jānovērš un jākontrolē, V.Miņina vārdiem runājot, nevis sanitārā dienesta speciālistiem, bet gan pilsētas municipālajai policijai.

A.Ijjina

### Informē Preiļu rajona vides veselības centrs

Atgādinām, ka iestājoties vasaras periodam (maijs — septembris), pastētes, aukstās gaļas, pankūku ar gaļu izgatavošanai ir vajadzīga īpaša VVC atlauja, kuru izdod pamatojoties uz higiēnikai noteikumiem, kas nosaka ātri bojāšos produktu uzglabāšanas režīmu un termīnu.

Lai pasargātu republikas iedzīvotāju veselību, novērstu daudzas sūdzības sakārā ar maltās galas tirdzniecību veikalos un tīrgos, aizliegt maltās gaļas realizāciju tirdzniecības vietās, izņemot gadījumus, kad maltā gaļa tiek izgatavota tieši pēc pircēja pieprasījuma, vai safasēta gaļas pārstrādes uzņēmumos.

Pircējiem, iegādājoties pārtikas produktus, jābūt uzmanīgiem.

Neskatos uz aizrādījumiem, uzliktajām soda naudām (3 mēnešos 18 gadījumi), uz letes var parādīties pārtikas produkti ar izbeigušas realizācijas laiku. Tādos gadījumos līgums steidzami

ziņot vides veselības centram un veikala administrācijai.

\*\*\*

Katrā gadu pieauga saslimstība ar leptospirozi, jersinozi, salmonellozi u.c. slimībām, kuras pārnēsā un izplata grauzēji. Neievēdoties jāsāk grauzēju iznīcināšana. Tādējādi visām iestādēm, organizācijām, uzņēmējdarbības veida un ipašuma formas, jānoslēdz ligumi par deratizācijas darbu izpildi ar VVC profilaktiskās dezinfekcijas nodalju. Gadījumā, ja līdz 1. jūlijam kāds pārtikas objekts nebūs noslēdzis ligumu, tā darbība tiks pārtraukta.

# Dziesmas laiks, un dejas-lāiks!



Kā šī mācību gada, šīs vasaras skolu kori un deju kolektīvi ikdienīško, apnicīgo mēģinājumu stundu kulmināciju un vainagojums izskanēja un uzņimēja rajona skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku koncerts 21. maijā Preiļu estrādē. Tas pulcināja gan drīz tūkstoši dziedātāju un dejotāju un arī daudz skaftātāju.

Tikai pieauguši cilvēki iepriekš varēja iedomāties lauzt šķēpus par šo svētku būt vai nebūt, tādējādi atstājot pavismēnei laiku — nepilnas divas nedēļas svētku sagatavošanai. Skolas bēriem, kuru lielākā dala šados svētkos piedalījās pirmo reizi, tas bija logisks nobeigums tam, ka viņi ir apguvuši dziesmu svētku repertuāru, slīpejuši to, centušies panākt labāku izpildījumu. Ne visi kolektīvi aizbrauks uz visas valsts Dziesmu svētkiem, bet mazajām laukumā skolām tādējādi garām būtu pagājis pašu svētku, uzstāšanās, skafitāju aplausu prieks. Ne velti Andrejs Usārs, kurš strādā ar Jaunslavu pamatskolas un Līvānu 1. vidusskolas deju kolektīviem, un, kā izrādās, bija pratis pārliecinoši argumentēt un atbalstīt šo svētku nepieciešamību, no visiem klātešošajiem tālāk jūsmīgi tika sveikts taisni par — izdošanos!

Tika skaitīta arī nauda. Taču tie daži simti latu, par kuriem ikviens dziedātājam vai dejotājam tika šokolādīte, kolektīva vadītājam un citiem svētku rikotājiem — pa māla suvenīram, pa puķei, pa prievidēi, ir šo pašu bēru vecāku nodokļos samaksātā daudz daudz lielākā naudu. Arī pusdienu maizite katram bērnam bija no mājas līdzi ķemta. Tas attiecas uz šiem svētkiem. Kopumā daļbai valsts skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, ieskaitot skates, transportu un citus izdevumus rajona budžetā paredzēti 12 tūkstoši latu.

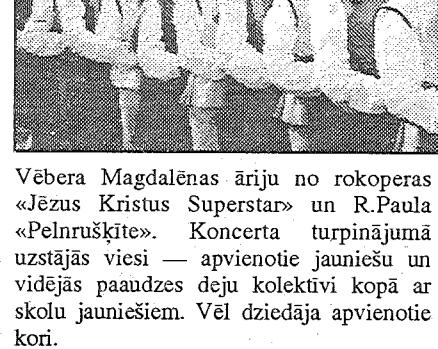
Tālu no tā visa bija paši svētku dalībnieki. Viņi dziedāja un dejoja no sirds, un sen Preiļu estrāde nebija uzņēmusi tik pirmsreizīguma piesātinātu sarīkojumu. Tas nebija atšķērīgais pēcdziesmu svētku atskanu koncerts, kādi dažugad šeit tiek parādīti. Šajā koncertā tika parādīts pats labākais, ko katrs kolektīvs spēj dot. Viņi uzstājās saviem vecākiem, skolasbiedriem, kaimiņiem, draugiem, kamēr Rīgā būs kā svešas un nepazīstamas sastāvdājas lielā masā.

Koncertu ievadīja apvienotie kori, izpildot Valsts himnu, kam sekoja B.Kraselita un J.Vitola dziesma «Dievs, sargi mūsu tēvu zemi» un vēl divas citas. 1.-2. un 3.-4. klašu deju kolektīvu virtenes un mazie augumiņi kopumā izskatījās kā zilišu vainadziņa raksti un tādi viņi vījas pa skatuvi dejās «Lācīt's kāpa ozolā», «Pulkā nāc, dejot sāc» un pārējās. Sekoja 5.-9. klašu koru izpildījumā divas dziesmas, pēc tam dziedāja zenu kori. Šie kori ir abās Līvānu vidusskolas, un 2. vidusskolas zēni ir labi apguvuši latvisko repertuāru. Šajā sakarībā gribas pajautāt Preiļu 2. vidusskolai, ko nozīmē tās malā stāvēšana no skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem?

5.-6. klašu deju kolektīvi dejoja «Dienas maksas», «Krustiem kalta» un «Skrideriši — vēveriši».

Koncerta vidusdaļā skanēja viena no visu laiku skaistākajām koru dziesmām «Tumša nakte, zaļa zāle», ko izpildīja apvienotie 5.-9. klašu skolēnu kori un jauktos koru meitenes. Un viena no vizuāli skaistākajām dejam «Piegulā», ko dejoja 7.-9. un 10.-12. klašu deju kolektīvi.

Pūtēju tradīcijas skolās neturas, tāpēc Preiļu 1. vidusskolas pūtēju orķestra uzstāšanās bija vienīgā. Tas spēlēja K.Loida



Vēbera Magdalēnas āriju no rokoperas «Jēzus Kristus Superstar» un R.Paula «Pelnrušķite». Koncerta turpinājumā uzstājās viesi — apvienotie jaunieši un vidējās paaudzes deju kolektīvi kopā ar skolu jauniešiem. Vēl dziedāja apvienotie kori.

Koncertu kopā saistīja Spridītis (Andžs Balodis no Rožupes pamatskolas) un Lieņi (Santa Barone no Preiļu 1. vidusskolas).

Ir tik skaisti, ka bail kaut ko teikt, lai neizbojātu, — koncerta noslēgumā klātēsošos uzrunāja Valentīna Brice, svētku orgkomitejas priekšsēdētāja, rajona padomes sekretāre. — Ir jāsaka paldies visiem tiem, kas ir gatavojuši šos svētkus — tie ir kolektīvu vadītāji, skolu direktori, pašvaldību pārstāvji, tie ir bēru vecāki, tie ir visi rajona iedzīvotāji, kas ir pielikuši savu artavu, jo svētki tiek apmaksāti no rajona budžeta lidekļiem, tātad, tas nozīmē, ka ikviens, kas strādā, ir devis ieguldījumu šiem svētkiem.

Lielā paldies skolu valdei un jaunrades centrām, kas darīja tiešo organizatorisko darbu, un to darīja lieliski. Svētku dalībniekiem un rikotājiem pateicās valsts izglītības inspektors Jānis Lozda.

No Spridīša rokām ikviens, kā mēnešiem ilgais darbs bija redzams uz skatuves, saņēma kādu piemiņu. Tie bija koru virsdirigenti Uldis Bērziņš (Preiļi) un Ilona Balāško (Līvāni), kā arī pārējie dirigenti Ilze Rōzīnska (Preiļi), Maija Aizpuriete (Līvāni), Katrina Podoprigorova (Līvāni), Jāzeps Skutelis (Rudzāti), Didzis Vanags (Aglonas internātāgimnāzija), Veronika Pastare (Aizkalne), Ivetā Soldāne (Aglonas vidusskola), Ilze Vanaga (Rožupe), Anita Fedotova (Priekuļi), koru koncertmeistari — Kristīne Saulīša, Līga Vuškārniece, Inna Jakovjeva.

Dirigēntu rindai pievienojās deju kolektīvu virsvaldītāja Silvija Kurtiņa (Preiļi), vadītājas Gaida Ivanova, Maruta Kozlova (Preiļi), Andrejs Usārs (Jaun-

silavas, Līvāni), Anita Ancāne, Ausma Pinkule, Irēna Vilčinska (Līvāni), Marija Indāne (Dravnieki), Anna Kupre (Galēni), Ināra Lietauniece (Rožupe), Elvīra Spīle (Pelēci).

Svētkus koplināja Preiļu kultūras nama, siera rūpnīcas, Rožupes pagasta vidējās



paaudzes deju kolektīvi, Rušonas pagasta jauniešu deju kolektīvs, Pelēču pamatskolas kapela, grupa «3 x 3» no Līvāniem, grupa «Fledermausi» no Preiļiem. Svētku gājiens spēlēja kapela «Jūlijs». Estrādes sakārtosā lielu daļu darba veica rajona kultūras nams, strādāja Preiļu muzeja darbinieki.

Koncertu vadīja un dzejās vārsmas lasīja Inese Magdalonoka no Līvāniem, bet par labu skanējumu visu koncerta laiku un iepriekš mēģinājumos rūpējās preiliets Jānis Zieds-Ziediņš. Dzejā lasīja arī Zane Ivanova.

Skolu valde un jaunrades centrs bija galvenie darītāji.

Bet svētku režija no pirmās līdz pēdējai notīj, no pirmās līdz pēdējai deju taktī, pa stundai, pa minūtei, pa gaišām emocijām skatītājiem un sarūgtinājumu kamoliem pāšai bija galvenās svētku režisores, skolēnu jaunrades centra metodikē Ilgas Peisenieces veidota un īstenota. Kas bija atkarīgs no režisores, bija padarīts nevainojami. Kas bija atkarīgs no iestādēm vai cilvēkiem, kam galvenā svētku rikotāja pēc sava ieņemamā amata never pāvēlet, vietām paliaka neizdarīts.

Kad svētku gājiens pa Raiņa bulvāri tuvojās centram, izrādījas, ka ceļu joprojām aizsprosto betona puķu kastes. Gājiens izločījās gar tām.

Bet mazais Spridītis, tūkstošu vidū, ar dižu, skaistu un skanigu balsi, skaidru valodu, bija kā simbols paaudzei, kura ir atnākusi.

L.Rancāne  
J.Silicka foto

# UPMALAS

**U**vojoties Upmalas pagasta centram pa ceļu, kas vēd no I Vārkavas puses, labajā pusē priežu ielokā ceļa malā parādās kapsēta. Sen no ļaužu atminas aizgājušas dzīmistas, kuru vārdus vēl glabā daudzi akmeņos kalti ieraksti. Tē mūžigo mieru atraduši mācītāji, izglītības darbinieki, kareivji, dzejnieki, zemnieki, kuru dzimšanas gads ir pat 1734. Ceļa kreisajā pusē, kur priedes pieciņi iztieki ar skopo smilštāju, esot atrodamas zemes, kas liecinātu, ka sen agrāk kapsēta ir bijusi tur. Vārkavas muiža, Vārkavas baznīca ir bijušas galvenās celtnes, ap kurām veidojusies apdzīvota vieta, kas devušas nosaukumu Vārkava. Tuvu un tālu ļaužu apzinā Šāpēzīvotā vieta tā saucas vēl šodien, kamēr Istenībā VĀRKAVA dažādu pārmaiņu aushābās ir pārlapusi par UPMALU. Bet tās iedzīvotājai joprojām grib saukties par vārkaviešiem un joprojām starp I Vārkavas un Upmalas iedzīvotājiem turpinās tiesību pierādišana uz Vārkavas nosaukumu.

Ja lasāma aizgājušo laiku vēsture, tad tā šajā apvidū rakstīta spēcīgiem vilcieniem — baznīcas, muiža, ievērojami Latgales darbinieki, piemēram, Alberts Spogis, Antons Dzenis.

Vanagos vēl atceras Solomeju, kas kā slavena dziedone absolviēja pirmās brīvvalsts — Latvijas konservatoriju; bet par izrādito nepatiku pret padomju varu tika izsūtīta uz Sibīriju, no kurās atgriezusies baroja kolhoza cūkas. Te dzima nākamie strēlnieki, nākamie augstskolu pasniedzēji, mūzikai, virsnieki. Vanagu vārds saistīs ar nacionālo partizānu traģēdiju. Sava novada vēsturi dokumentos izpētijs un par uzrakstījis plāšu darbu, pievienojot fotogrāfijas, Vanagu iedzīvotājs Jānis Vaivods. Viņa mājas ierikots muzejs. Pie Jāņa Vaivoda var sanemt atbildes uz visiem jautājumiem, kas saistīti ar senatni.

Par Vārkavas sendienām vislabāk uzzināt, izlasot Antonu Dzena triloģijas «Muna dzeive» pirmo daļu. Vēsture runā.

Šodiendienā Upmalā rakstās bāli, sikiem burtniem. Šodiendienā ienāks vēsturē kā apstāšanās un neziņas gadi. Ciemata centra padomju laikā pavirši celtās daudzstāvu mājas, kuru dzīvokļi pašlaik ir nopirkti kā privātpāsums, izskatās bēdīgi noplukušas, izdrupušām kāpnēm, bēdīga izskata kāpņu telpām. Kurās zemnieku mājas ir bijuši vīri spēka gados, pie tām redzama tehnika un

lērums dažādu lūžu, bet pie vecāku laužu mājokliem ganās pa bērin, salīm. Daža māja slīgst puķes, daža ciemata māja sevi pieteic ar atkritumiem ielas malā, kaut arī kāds bijušais karjers atvēlēts izgāzītei. Fermas izvazātas, līdz jumtam ieaugušas leknās nezāles.

Cēlmalās gliti un sakopti krucifiksi. Vieniem vajadzīgi. Citi kvelāk ilgojas pēc tām dienām, kad pa mājām braukā tirgoņi ar «klavierspītu». Jaunā pauzde mācību stundas aizvada skolas kabinetus un koridoros, kur aplupušas sienas, pierod un uzskatā to par dabisku lietu. Jaunieši ir bezdarbinieki, kas neriskē un necensas paskaņties ārpus sava pagasta robežām. Pagaidām mājas ir uz dažiem hektāriem izaudzētie un iegūtie produkti — piens, gala, dārzeņi. Līdz tālākai nākotnei, līdz savai gimenei, līdz bērniem, kuriem būs jānodrošina stabils pamats, aizdomājas ar grūtībām, mānot sevi ar vieglprātīgu «varbūtu». Varbūt kas izmainīsies. Nav drošmes pateikt pašam sev, — kas cits, ja ne es pats varu ko mainīt. Bezpalidzīgu jaunu ļaužu desmiti meklē palidzību pagasta mājā...

Bet stārkā atzīst par labu rāmo apkārtējas dzīves tecējumu. Ik pēc pāris kilometriem ieraugāmas to ligzdas.

## Skaitli un fakti

Pagastā dzīvo 1160 iedzīvotāju. Lielākās apdzīvotās vietas — Upmala, kur dzīvo 279 iedzīvotāji, un Vanagi, dzīvo 176 iedzīvotāji. Upmalas pagasta kopplatība — 10831 ha, tajā skaitā lauksaimnieciski izmantojamās zemes — 5652 ha, arāzeme — 3949 ha, meži, krūmāji — 1230 ha. Kopējais zemes novērtējums — 34,4 balles, lauksaimnieciski izmantojamās zemes novērtējums — 38,1 balles. Strādājošo skaits — 532, tajā skaitā 293 vīrieši, 239 sievietes.

Iedzīvotājus apkalpo četri veikali, ir divas katoļu baznīcas — Vārkavas un Vanagu, divas skolas — Vārkavas vidusskola un Vanagu pamatskola, divas bibliotēkas un divi feldšeru punkti.

Vēsturiski ievērojamas vietas — Čeirānu senkapi, Brakovsku veclauku kapsēta, Šempēļa kalns — senkapi. Kaljvo dzimis tautas atmodas laikmeta darbinieks Latgalē publicists un rakstnieks V.Krops, Saulišos — fizisks kultūras un sporta darbinieks — J.Vilčāns, Mežarījā — ievērojams inženieris J.Kivlenieks. Vanagos — dziedonis D.Vaivods, nepilniem bagātās veselības aizsardzības darbinieces L.Abelītīna, E.Vaivode. Upmalas pagastā dabas aizsardzības objekts ir 4,5 ha plašais Vārkavas parks, kurā aug vairāk nekā desmit eksotisku koku un krūmu sugas. Saudzējams dabas objekts ir Ašenieku purva dzērvējās 1568 ha platībā.

## Apdomas laiks beidzies



Upmalas pagasta priekšsēdētājs ir Pēteris Bondars, dzimis viļāniets, ieguvis zootehnika izglītību un kopš 1962. gada viņa darba vieta ir saistīta ar II Vārkavu, kur mainās dažādu nosaukumu sabiedriskās saimniecības, mainās arī Pētera Bondara iememamie amati, bet kopumā tie paliek saistīti ar zootehniku, veterināriju.

Iepriekšējās pagasta padomes vēlēšanās Pēteris Bondars bija to cilvēku vidū, kam vārkavieši uzticas, un 9. jūnijā būs gads, kopš Pēteris Bondars ir kļuvis par Upmalas pagasta priekšsēdētāju.

Par savu pagastu viņš pastāstīja:

— Pagasta teritorijā izveidojušās un turpina veidoties saimniecības, saņemti pieteikumi 600 saimniecību veidošanai. Uz šodiendienu ir 220 zemnieku saimniecības. Zemnieki pārsvarā nodarbojas ar lopu audzēšanai.

Ne visi zemnieku īpašumā esošie lauki tiek apstrādāti, tie aizaug ar zāli. Varbūt pašlaik, kad gaļas iepirkuma cenas ir palielinājušās, zemnieki vairāk sāks piegriezt vērību visas zemes apstrādāšanai.

Lielākās zemnieku saimniecības pieder Jānim Purviņam — 79 hektāri, Jānim Pastaram — 45 hektāri, Aloizam Volontam — 44, Jāzepam Spūlim, Aloizijam Kivleniekam, Jānim Stiņiskam un vēl vairākiem citiem — pa 25 hektāriem. Viņi ir pirmie, kas pānēma zemi.

Pie mums ir galddiecības cehs, taču tas nestrādā ar pilnu jaudu, nav vēl nostabilizējies. Bija izveidota apvienība — serviss «Zemes arājs», bet nedarbījās, un nu ir pajucis. Sakārā ar to, ka tehnika palika pie atsevišķiem cilvēkiem, kas sadalījās grupās. Bet apvienībai nav tehnikas. Tagad mēģinām izveidot pagasta degvielas uzpildes staciju bijušajās «Zemes arāja» darbnīcās. Pagasta iedzīvotājiem pēc benzīna nebūs jābrauc līdz Preiļiem un atpakaļ.

Pagasta rūpju bērns ir jaunais, nepabeigtais kultūras nams. To sāka būvēt 1989. gadā. Tas bija paju sabiedrības īpašums, līdz lietošanai palika ne pārāk daudz — ierīkot zāli. Paju sabiedrības likvidācijas laikā to izdemoleja. Tagad vēlamies ēku atjaunot, ja vien atradies līdzekļi, un tur ierīkot dažādas rāzotnes.

Ja varešim ište not iecerēto mērķi — izveidot pagasta servisu, sniegt iedzīvotājiem, sevišķi daudzajiem vecajiem un vientuļajiem, pakalpojumus par lētāku samaksu, nekā to prasa atbraucēji no citurienes, būsim daudz izdarījuši savu iedzīvotāju labā.

Šogad pagasta pārziņā nonāca divas skolas — Vārkavas vidusskola un Vanagu pamatskola. Tās būs grūti uzturēt.

Bijušā pagasta bērnudārza telpās tagad izvietota pagasta padome un zemes ierīkošanas dienests, lauk-saimniecības speciālisti. Bērnu mātēm nav darba, viņas dzīvē pa mājām un pieskata savus bērnus.

Tik lielā pagastā svarīga nozīme ir labiem ceļiem. Tiebūvēts ceļš «Vanagi — Eglupe — Svalbiški», tas top par rajona līdzekļiem. Iedzīvotājiem šis ceļš ir ļoti svarīgs. Kolhozu laikos viņi tika sadzīti centros, bet nu jāatgriežas pie tēvu zemēm.

Svalbiški, Zosini, Eglupe — uz šīm vietām no Vanagiem būs ērti aizklūt. Neuzbūvēts palika ceļš no I Vārkavas līdz II Vārkavai, rajona ceļu pārvalde pameta līdz pusei iesāktus darbus. No viena gala uzbūvēti ceļa pamati, no otra gala — tikai sastumta zeme. Bet visi vecie ceļi, pa kuriem brīnumainā kārtā autobusi vēl spej izbraukt, ir neapmierinoši stāvokli. Visu pavasari ne reizi tie netika nolidzītā, tikai pēdējās dienās parādījās greideri. Vanagu ceļš vispār pamests novārtā. Tikai reizi nedēļā caur Vanagiem kursē autobuss, bet vajadzētu vismaz divas reizes. Cilvēki maksā nodokļus un grib redzēt, kā tie pie viņiem atgriežas. Šis pats Vanagu ceļš šopavasar tikai reizi nolidzītās.

Jau kopš kolhozu laikiem šis apvidus ir nabadzīgāks. Pirmkārt, tas izskaidrojams ar ģeogrāfisko atrašanās vietu — līdzenumi, kuros slapjos pavasarios vai rudeņos nemaz nevar iesākt darbus. Otrkārt, ja arī raža šeit izauga, tā palika nenovākta, jo te ir maz cilvēku. Arī pašlaik daudz brīvu, neapstrādātu zemi. Arī tāda zemē, uz kuru gan veci cilvēki piesakās, bet kas to apstrādās, nav skaidrs. Tagad jāmaksā nodokļi par privātpāsumā esošo zemi, varbūt tas līks īpašniekam izlemt, ko ar savu zemi darīt, ja nevar apstrādāt. Apdomāšanas laiks jau ir beidzies. Un tomēr, ja valdība nenāks preti zemniekiem, ja zemniekus nepabalstīs, viņi nevarēs pastāvēt un savilk galus.

Gausi norit zemes iemērišana. Mums atrāk būtu jākļūst skaidrībā, kas, kam un cik piederēs.

Pagastam nav citu ienākumu, izņemot nodokļus. Nav nevienas privātfirms. Visi, kas bija kērušies pie privātbiznesa, ir zaudējuši uzņēmību. Bet izdevumi lieli. Bijam pat aizņēmušies 1000 latus no rajona budžeta, ko nespējām atdot un summa tika norakstīta.

Visbeidzot varu pateikt tikai to, kamēr mūsu ļaudis nesadūšosies ķerties pie privātuzņēmumu nodibināšanas, neuzsāks ražošanu, nikuļos viss pagasts kopumā.

## Vārkavas vālodzītes

Vārkavas vidusskolas folkloras ansamblis «Vālodzīte» starp līdzīgiem skolu ansamblīiem ir pats vecākais republikā.

Tā dibinātāja un vadītāja skolotāja Janīna Vilmane stāsta, ka ideja radusies, redzot un dzirdot, cik daudz dziesmu vārkavieši prot dziedāt, cik teiku un pasaku zina, un domājot, kā to saglabāt. 1978. gadā «Vālodzīte» pirmo reizi izlaidīs no ligzdas.

Ansambļa vēsture rūpīgi pierakstīta, ar fotogrāfijām papildināta un skolas literatūras kabinetā saglabāta. Tajā redzamas visas ansambļa koncertgaitas.

Ansambli mainījušies dalibnieki, bet visu laiku tas palicis uzticīgs tradīcijām ne tikai dziedāt, bet arī savākt un pierakstīt savas puses ļaužu dziesmas, teikas, ticējumus, stāstījumus par dažādiem notikumiem.

Spūļu māmuļa, Dambišu Dārta bijušās īstas staigājošas folkloras enciklopēdijas, skola glabājas gan viņu stāstītā tautas folklorā, gan arī citu mūžībā aizgājušo stāstītās.

Dāļa no ilgajos gados savāktās tautas daiļrades aizsūtīta uz Zinātņu akadēmijas folkloras institūtu, no kura par darbu saņemta pateicība, kā dāvana - grāmata. Ľoti daudz materiālu iesūtīts «Latvju dainu» otrajam izdevumam.

Janīna Vilmane ir arī viena no tām skolotājām, kas bērniem māca latgaļu valodu. Dažās klasēs tās saucas kā folklatīvās nodarbības, dažās kā stundas, bet kopumā skolas bērni iemācās savā vecvecāku valodā lasīt, salīdzināt latviešu un latgaļu valodu fonētiskās atšķirības, skolā ir latgaļu ābeces, iepazīstas ar ievērojamāko latgaļu literatūru darbiem. Vienā no pēdējām stundām skanēja Naaizmērstules dzēja.

Kopš 1956. gada skolā ik gadus tiek izdots jaunrades žurnāls «Jaunā Maiņa». To lasot, pašreizējā piecdesmitgadnieku un četrdesmitgadnieku pauzē var atcerēties savus standartveida sacerējumus un izsekot, kā pēdējās desmitgadēs piedzīmst brīva doma.

# PAGASTS

## — Ja esi saimnieks, vajag domāt, — saka Purviņš

Jānis Purviņš pieder pie tiem laudim, kas uzskata, ka lai mūsu valsts kopumā būtu sakārtota, katram jāsaves kārtībā vieta, par ko viņš ir atbildīgs. Pie mājas pēdējo gadu pārmaiņas saimniekam lietojams palicis vairs tikai nepilns hektārs zemes. No vectēva manotā un pagasta piešķirtā zeme ir tik tālu no mājam, ka, gribi vai negribi, atkal bija jādomā par jaunu mitni.

Tagad «Melnzeme», tā saucas Jāņa Purviņa iepriekšējais, zemnieks ir nopircis kādu vecu māju, ko ar laiku domā savest tikpat labā kārtībā, kā to, kurā vecmammass uzraudzībā Vanagos atstāti astotklasniecei Ieva un sestklasnieks Matīss — Vanagu pamatskolas skolniecei, kas nevar katra dienu mērot 9 kilometrus līdz «Melnzemei». Pats tētis ar sievu Lenu un mazajiem Martu un Ēriku vecajās mājās ierkojis dzīvošanai derīgas istabas, savedis kārtībā plašo virtuvu. Sperot soli pāri mājas slieksniem ar rāvienu var noklūt senatnē, kad mājas cēla augsti griesti, sešrūsu lodziņiem, staigāja pa nekrāsotām, bet baltām grīdām. Ikdienā nepieciešamās mēbeles sastāv gan no bēniņos un klētis savāktajiem veclaiku skapjiem un krēsliem, gan no paša saimnieka baltiem dēļiem sasista plaukta, galda. No gludi ēvelētiem dēļiem pats Jānis izgatavojis divstāvu gultītu Martai un Ērikam.

Ja ienācējam tas liekas jauki un romantiski, tad pašai saimniecei Lēnai prāts metas pūcīgs, jo arī viņa kā ikviens mūsdienu sievieite ir pelnījusi labi iekārtotas istabas, mīkstas mēbeles, paklājus un vannas. Lena atklāti saka, ka viņa nerēdz ne starīgu gaismas, nesot kopā ar viru šo lielo, smago zemnieka nastu. Viņa nerēdz, ka valsts valdība būtu ieinteresēta, lai katri desmit Latvijas zemes hektāri ziedētu un nestu rāzu, lai šī raža kādam būtu vajadzīga. Nevienam nav daļas arī gar to, ka visi zemnieki nevar dzīvot uz dažiem desmitiem centra zemju hektāriem, ka ir jāapsaimnieko arī tālas nomales, bet tas, kā šajās nomālēs dzīvojošām ģimenēm noklūt pie ārsta, uz skolu, uz centru, līdz autobusam, bet bēri — arī uz mūzikas, sporta skolām, vai gluži vienkārši — iepazīt pasauli, nevar būt ūkai šo ģimenēm problēmas. Lēnai sāp sirds, ta vecākā bēri dzīvo it kā atrauti no ģimenēs un atbraukuši pie vecākiem, garaikojas un ilgojas pēc centra sabiedribas. Tomēr zemnieka celš ir bijis jāizvēlas, jo kā citādi bijušais mehanizators šodien spētu apgādāt savu kuplo saimīti?

Līdzsvara labad pats Jānis ir optimistisks, tomēr tāk daudz, cik uzticīgs pats



tavas, olu ražotājas paliek bez graudiem, skan pārmetumi zemnieku adresē, redz, viņi neizaudzē graūdus. Izrādās, zemniekiem jāaudzē un vēl

jāaizved uz

putnu fabriku, še jums graudi. Es tāču, turēdams lopus, iepriekš izdomāju, ko un cik man vajadzēs, un meklēju šo barību. Ja turi vistās, tad jau gadu iepriekš sarēķini, ko vajadzēs. Ja esi saimnieks, vajag domāt.

Sogad Jānim Purviņam padomā taisīt savu graudu kārti. Kombains labības novākšanai ir abiem ar kaimiņu uz pusēm, tāpat kā vairāki citi tehniski līdzekļi. Graudu audzēšanā bez kaltes neiztikt.

Lena pēc profesijas grāmatvede. Saimnieks nedaudz ļauj ielūkoties kladēs, kur Lena isajos atpūtas mīrklos ved siku uzskaiti par saimniecības ienākumiem un izdevumiem. Lapās, kur pagājušā gada kop-savilkums, daudzas ailites piepildītas ar cipariem, kuri parāda visu saimniekošanu, no kā un par ko ienākusi naudu, ieskaitot pabalstus par bēriem. Un kur tā aiztečējusi, sākot ar degvielu, rezerves daļām, ceļu remontu, sēklu, lopu ārstēšanu, produktu pirkšanu un beidzot ar pašu mazāko ailīti — saldumiem... Diemžel gada beigās skaitlis par izdevumiem ir lielāks nekā ienēmumi. Bez tam nevienā ailē neparādās Jāņa un viņa dzīvesbiedres Lenas smagais darbs no saules lēkta līdz rietam, to neviens neapmaksās...

Vēl šīs klates ir zemnieku ģimenes dienasgrāmata, kur ar katu datumu, ar katru dienu kas saistīs, vai atskrējis telpā, vai ciemojies radinieks, vai uzziedējušas ābeles, vai bēriem skolā kas atgadījies. Drīz kādā no lapām parādīsies ieraksts, ka tētis aizgājis pēc šūpuļa līksts piektajam bēriņam...

Atvadoties Purviņi aicināja ciemos Jānu vakarā. Loti gribas ticēt, ka dzimta šeit iesaknēsies un būs stipra. Kā trīsmetrigais ozols pie atjaunojamās mājas.

— Varbūt no malas vērojot, kāds domā, kāpēc es nodarbojos ar lopkopību, ja nav laba ceļa piena aizvešanai. Bet zeme ir noplicināta, vajadzīgs kārtīgs mēslojums. Kas to visvairāk dod, ja ne gobs? — saka Jānis. Govis uz pajām nematas no kolhoza, pašu audzētas. Pēc leikozenes bargās atlases sāvīem spēkiem, savai tehnikai, savai ģimenei. Rūgti mācījies no skaistiem solijuviem. Saimniecība, kas reklamējas ar šķirnes sēklām, zemniekam pārdomod miežus, kuros piejauktas auzas. Rūpīnā, kas gan labprāt piemēri pieni, negrib uzklasīt zemnieku, kad tas ierodas pēc samaksas. Naudu no viņa savukārt gaida brigāde, kas pabeigusi šķūņu celšanu un ir tiesīga saņemt algu. Zemnieks pret savu gribu spiepts lauzt solijuvi. Aiznēmumus no bankām «Melnzemes» saimnieks līdz šim nav nēmis. Bet kā būs tikt galā ar izstrādātajiem meliorācijas un elektropiegādes projektiem, vēl daudz jādomā. Pašas lielākās grūtības saimniecībai rada kārtīga ceļa trūkums. Liel-saimniecībā saražotās produkcijas aizvešanai neder celinš, kas kļūst neizbraucamis sliktos laika apstākļos.

10 hektāros iesēt ziemāji — rudzi un kvieši, apmēram tikpat būs vasarāju. Latgales zemniekiem tāda tā saimniekošana. Sākot saimniecīko gadu, nevar zināt, vai gada beigās lielāks pieprasījums būs pēc piena, gaļas vai graudu, tāpēc viņiem nākas vienlaicīgi kerties pie visām nozarēm, gan jau ar kuru būs trāpīts.

— Reizēm pārdomāju un nevaru saprast, kā valstī saimnieko. Lielās putnu audzē-

saldumu smaržām ickšā lidojušas bites un lapsenes, viena iekodus azotē. Vedējus skubinājusi ciemiņus ātrāk aicināt nost no galda, jo gaļas ēdienu karstumā šķiduši acu priekšā. Tāpēc Bronislavai Gavarei patīk godību galdu klāt rudenī, tad ēdienu labāk saglabājas un zaļumu vairāk rotāšanai. Kādās citās mājās dziļ pagrabs bijis, un jutusies lōti nogurusi no nepārtrauktas lejup augšup kāpšanas. Citās mājās pēc mičošanas vēlu sēdušies pie galda un dzirojuši līdz pulksten sešiem ritā. Kamēr pēc tam viss novākts, kājas metušās nejūtīgas un tā vien pulsējušas. No galda nēmusi šķabi un salējusi zābakos, stundu atpūtas krēslā pasnauduļojusi, kamēr kājām atvelk nogurumu. Un tad nu jau bija jāsāk domāt par kāzinieku brokastīm un kāpostu sargāšanu un skursteņu uzmanīšanu.

Kāzu mājās ar kokiem baktūti ne reizi vien manīgi puši no jumta nost, ar ūdeni lieti, un tā vai tā bieži vien dūmi atkrit atpakaļ virtuvē. Vienās mājās virtuve pātālāk bijusi no istabas, skurstenis aizbāzts, virtuve pilna dūmu, bet mājinieku pasaukt nevar, jo jāuzmāna lieklais kāpostu katls, lai nenočepj. Kāzinieki smejas, ka saimniece dūmos kāsē, bet viņa teikusi, nekas, nekas, nomiršu, mani, tādu apdūmotu, tārpi neēdis.

— Visu, ko protu, labprāt mācu cītiem, — stāsta Bronislava Gavare. — Pati, ja esmu apnēmusies būt par saimnieci, strādāju no visas sirds, sevi nežēlodama.

Kāposti laimīgi nosargāti, bet citreiz gan nācīties katlu no koka vilkt zemē vai no rūdu lauka atnest. Jautrajās kāzu izdarībās pa nakti nočieptas arī kurpes un jakas, nācīties izpirkt arī citas mantas, bet viņas saimnieces mīci vienās kāzās Vilcānu Francis kā pārsolījis, tā pie viņa tagad mice arī glabājoties.

Kad kāzinieku apetīte ir remdināta, kad viņi jau ir iesiluši, saimniece Bronislava aicina citas sievas uz apdziedāšanu. Viņa pati zina ap diem simtiem apdziedāšanas dziesmu, un kādam tiek šādi:

«Šis Jānītis alu dzēra,  
Ādas cimdi rociņā,  
Lai meitīnas nerēdzēja,  
Ka rociņas nemazgātās.» un vēl draiskāk.

Nu Bronislava Gavare apmācījusi arī jau-nas saimnieces. Vairākus pēdējos gadus viņai līdzi gāja palīdzes Inese Bondare, Leontīne Spūle. Inese jau ir pastāvīgi uzņēmējus viesību saimnieces atbildību.

— Attēlā: Bronislava Gavare rāda godī-bās dāvinātos priekšautus.

Materiālus sagatavoja L.Rancāne, fotogrāfija J.Silickis



Saimniece

Nekad un nevienos štata darbinieku sarakstos neparādās tāds amats kā viesību galdu klājēja un ēdienu gatavotāja, tomēr kārta pagastā ir savas slavenas godu

## Noslēdzies krustvārdū mīklu risināšanas konkurss

### 5. uzdevuma atrisinājums

#### Horizontali

1. Hurma. 4. Krēzs. 9. Grābens. 10. Adamava. 14. Ruki. 15. Karkass. 16. Ebla. 19. Kūpot. 20. Velki. 22. Rajas. 23. Šķirt. 24. Piens. 30. Ostīt. 31. Imams. 32. Jellas. 33. Gāle. 34. Staciņš. 37. Pase. 40. Indeves. 41. Ermlers. 42. Lodes. 43. Rases.

#### Vertikāli

2. Ušba. 3. Manna. 5. Rēdes. 6. Zems. 7. Trikopi. 8. Švābija. 11. Oriks. 12. Skola. 13. Raksa. 17. Etiķete. 18. Urānija. 20. Virši. 21. Idišs. 25. Songs. 26. Stolons. 28. Odoakrs. 29. Usnes. 35. Tremē. 36. Nerga. 38. Beko. 39. Elpe.

#### Konkursa rezultāti

No konkursā startējušajiem dalībniekiem atbildes uz visiem pieciem uzdevumiem «Novadniekiem» atsūtījuši 12, bet nepieļaut katras mīklas atminējumā vairāk par trim klūdām izdevies tikai 9 risinātājiem. Četri risinātāji pilnīgi pareizi atminējuši visas piecas mīklas un ieguvuši maksimāli iespējamo punktu skaitu.

*Un tā — konkursa rezultāti:*

Beču ģimene (Aglona) — 20 punkti,  
A.Bulmeistere (Preiļi) — 20 punkti,  
V.Kotāne (Preiļi) — 20 punkti,  
P.Skutelis (Preiļi) — 20 punkti,  
M.Grišule (Preiļi) — 19 punkti,  
V.Lustiks (Preiļi) — 19 punkti,  
L.Užulīpa (Preiļi) — 18 punkti,  
I.Bojāre (Jersikas pagasts) — 17 punkti,  
K.Lude (Livāni) — 9 punkti.

Tā kā četri konkursa dalībnieki ieguvuši maksimālo punktu skaitu, bet uzvarētājiem bija paredzētas trīs naudas balvas, «Novadnieki», lai nevajadzētu paļauties uz lāimes spēli — izlozi, nolema, ka taisnīgāk ir apvienot balvas 40, 20 un 15 latu apmerā un sadalit cetrās daļas, katram piešķirot 18,75 latus.

Un vēl. Nelielu pārsteigumā balvu saņems konkursa visjaunākā dalībniece — Livānu 1. vidusskolas skolniece Kristīne Lude.

Konkursu sponsorēja Preiļu individuālais uzņēmums «Pārsla» un veikals «Līdumnieks», kuri «Novadniekā» varēs ievietot savu reklāmu uz atvieglokiem noteikumiem.

## «Santa» maijā

saviem lasītājiem piedāvā iepazīšanos ar kādu aktrisi, kura vairāk gan atpazīstama pēc balss, jo ierunājusi dažādas lomas radio un TV. Tā ir Aija Uzulēna — atklātā intervijā par piedzīvoto un pārdzīvoto.

Krievu modelētāja Valentīna Judaškina modi uzskata par spilgtu, ekstravagantu, dažkārt pat bezgaumīgu... Kā šķiet jums, varēsiet spriest, iepazīstoties ar Judaškinu un viņa tēriem «Santas» lappusēs.

Vēl arī vīriešu šova «Chippendales» šarmantās provokācijas, uzstājoties Latvijā, un arī paši «Chippendales» zēni intervijās.

Tiem, kuri labprāt lasa psiholoģiskas ievirzes materiālus — rakstīt par... meliem. Kas ir meli? Kāpēc mēs melojam? Vai sievietes melo citādāk kā vīrieši?

«Mazā audumu ābecīte», iespējams, atklās jums nezināmu par šķietami ziņāmo, bet modes lappuses piedāvās vasarīgus tērus, ko demonstrējušas «Mis Latvija» pretendentes.

Bet «Aizkulišu» lappusēt šoreiz — konkurss!

Anna Peipiņa,  
žurnāla redaktore



K. Valdemāra iela 31,  
Rīga, LV-1887, Latvija

## Privatizācijas aģentūra

Tāl.: 332489  
Fakss: 1 - 7830363

### PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRAS VALDE 17.05.95. IR APSTIPRINĀJUSI PRIVATIZĒJAMĀS VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS “LATVIJAS UNIVERSĀLĀ BANKA” PRIVATIZĀCIJAS OTRĀ POSMA NOTEIKUMUS.

Bankas juridiskā adrese un atrašanās vieta: Pils iela 23, Rīga, LV - 1050.

Bankai ir 21 filiāle un 16 norēķinu punkti (uz 01.05.95.) visā Latvijas teritorijā, tai pieder 28 ēkas.

Bankas privatizācijas otrajā posmā tiek piedāvātas 5 494 445 akcijas par privatizācijas sertifikātiem, no tām:

●publiskajā piedāvājumā 44%; ●bankas darbiniekiem 29%; ●bankas klientiem 27%.

Publiskais piedāvājums notiek no š.g. 22.05. līdz 16.06.

Bankas darbinieku parakstīšanā tiek organizēta visās bankas filiālēs divās kārtās:

●pirmā kārtā risinās no š.g. 22.05. līdz 16.06.; ●otrā kārtā risinās no š.g. 26.06. līdz 7.07.

Dokumentu iesniegšana par piedalīšanos klientu akciju izsolē, o š.g. 22.05. līdz 2.06. Privatizācijas aģentūrā, 4.stāvā.

Ar bankas privatizācijas otrā posma noteikumiem var iepazīties Privatizācijas aģentūrā darbdienās no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 13.00 līdz 16.00 4.stāvā, tālr. 332489.

Privatizācijas aģentūras adrese: K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV - 1887.

## «Smuki braucam, smuki!...»

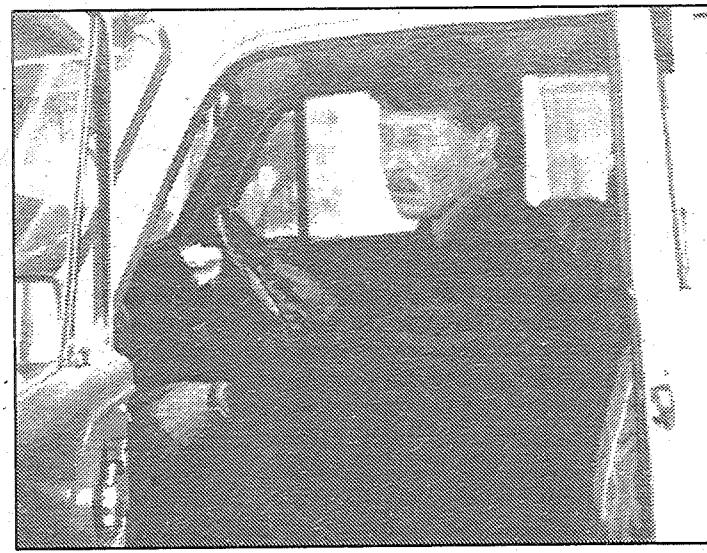
Interesanti, bet līdz tam brīdim, kad pirmo reizi apsēdāmies pie stūres, šo mazo balto moskvīcu pilsētas ielās nebijām pat ievērojuši. Toties pēc tam mācību automobilis, kā saka, lēca acīs kuru katu milu brīdi. Burtīš «M» uz mašīnas jumta bija manāms pat biezākajā un daudz lepnāko limuzīnu drūzmā. Gadījās arī tā, ka mācību moskvīcu varēja sastapt pilsētas ielās pat tik vēlās vakara stundās, kas vairāk piedēja naktij.

Tuvojoties kursu noslēgumam, arvien mierīgāka un liganāka kļuva mašīnas gaita. Uz krustojuma Preiļu centrā tā vairs nerastījās un nekārpījās kā mežonīgs zirgs, bet, gaitu uzsākot, nerēca nebalsi un nelika visiem garām gājējiem un braucējiem atskatīties un laikus manities tuvāk braucamās daļas malai.

Visu šo laiku automobiļu vadītāju kursu nemākulīgajiem dalībniekiem līdzās mācību moskvīčā sēdēja Jānis Lazdāns. Instruktors ar stāžu un iesirmiņiem matīem. Simtos skaītāmi viņa audzēkņi, kuriem Jānis iemācīja vadīt automobili. Daudzreiz mācību braucienu laikā pre-timbraucošie un garām skrienošie šoferi sveicināja bailīgi uz priekšu ripojošo moskvīču. Pareizāk sakot, sveicināja ne jau mašīnu, bet instruktori, kurš lepni teica: «Tas jau mans bijušais kursants, re, kā nullē...» Un mēs, kas tajā laikā sēdējām pie stūres (tā arī nesaprāsdami, kāpēc mašīna ripo pa ceļu un vēl nav ieskrējusi tuvākajā grāvī), tādos brīžos tikai izmisīgi nočukstējām, ka laikam nekad nespēsim tik labi braukt. Lazdāns tad skāļi protestēja un apgalvoja, ka braukšot vēl labāk un viņu nemaz nepazišot.

Nu nē, tas nemaz nav iespējams. Astoņpadsmit stundās, kas vadītāju sagatavošanas programmā bija atvēlētas praktiskajai braukšanai, Jānis ar savu mierīgo valodu un prātīgajiem padomiem mums visiem izveidoja vienotu braukšanas stilu. Līdzbraucēji un vērotāji no malas teica, ka pat kustības esot līdzīgas. Skaidrs, ka Lazdāns mums bija autoritāte un kursu laikā visbiežāk pieminētais cilvēks. Gan kolēģi, gan mājinieki kādu laiku pat jutās malā atstumti, jo mums visus darbus un pienākumus vajadzēja pakātot kārtējam mācību braucienam ar instruktori.

Iespējams, ka vīriešiem, lai iemācītos vadīt automobili, pieteik ar to, ka ierāda stūri, kloķus un slēžus. Sievietes, kuras daba, atlaušas apgalvot, radījusi daudz komplikētākas un zinātkārākas, visu gribēja iemācīties pamatiņi un līdz galam. Teiksim, uzzināt, kur tad īsti ir slēdzis, ar kuru iedarbina stiklu tirītājus? Kā riteņos ierīktētas bremzes?... Tas nekas, ka Lazdāns pēc viena otra tāda jautājuma šausmās sakēra savu galvu — mums galvenais bija tikt skaidrībā ar automobiļa būtību un saprast, uz kuru pusi ir jāgriež stūre, lai moskvīcu atmuguriski un no kreisās pusēs ierullētu «vārtos», kādi



bija uzbūvēti no pieciem slaidiem mietiņiem. Un uz kuri pusi jāgriež stūre, lai iebrauktu no labās pusē?.. Mūsu galvinās kūpēja. Bet kas par atvieglojumu bija pašām un instruktoram, ja kādā jaukā brīdi nāca apskaidība!

Tuvojoties kursu noslēgumam, uz priekšu jau rullējām tīri ciešami. Tad atklājās vēl viena apbrīnojama lieta. Izrādījas, ka Lazdāns veseliem strēķiem var ar izteiksmi lasīt skolas gados iemācītos dzejoļus, kuri savas ideoloģiskās ievirzes dēļ tagad paies secen mūsu jaunajai paaudzei. Skolotājai Livdānei Preiļu 1. vidusskolā esot bijis čakls audzēknis.

«Ne sapni, kas atrācis nakti un mostoties jākrata nost...», bet istenībā mēs ar instruktoru varējām uzdziedāt arī kādu vecu latvisku šķērģeri vai populāru tautas dziesmu. Visbiežāk tā gadījās, kad braucām mājup no Daugavpils treniņbraucieniem. Topošie vadītāji tad žāvēja no sasprindzinājuma slāpjās muguras, bet instruktors dziedāja tā, ka, gribi vai negribi, proti vai neproti, bet bija jāvelk līdzi.

Nekas nav mūžīgs. Arī šoferu kursi — nē. Kārtojām eksāmenus teorijā, praksē. Veiksmīgākajiem pietika ar vienu reizi. Citiem uztraukums norīna tikai pēc otrs reizes, kad bargie Daugavpils inspektori izsniedza vēl pavīsam svāigas un siltas vadītāju apliecības. Bet visiem līdzī juta un pārdzīvoja arī Jānis Lazdāns. Cilvēks, kurš mums iemācīja, ka automobilis nav nekāds neaprekināms monsrs, bet dara tikai to, ko liekam paši. Tas vienam maksāja atkal kādu šķipsnu sirmu matu vairāk. Tāpēc loti gribētos, lai visi nākamie Jāņa Lazdāna kursanti būtu apkērīgi, čakli, eksāmenu dienā neuzdotu mūķīgus jautājumus, bet visi bijušie audzēkni brauktu tā, lai ar viņu automobiļiem uz ielām nekad nebūtu nekādi problēmu. «Jāni, smuki braucam, smuki!..»

L.Kirillova

Attēlā: instruktors Jānis Lazdāns pie mācību moskvīču stūres sēž visai reti. Toties izskatās labi, vai ne?

T.Elstes foto

# TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

## Sestdiena, 27. maijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Rīta stunda. 10.00 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.20 Pasaules mode. 10.45 Muzikāls rīts bērniem. 11.05 Pasaka, pasaciņa... 12.15 Blakusefekts. 7. sērija. 13.05 Globuss. 13.35 Auriem - 10. 14.45 Dok. filma. 14.55 Visu vai neko! 16.05 NBA meistarsacīkstes. 17.35 Mult. filma. 18.00 Zīgas. 18.10 Blakusefekts. 8. sērija. 19.00 Mirkis. 19.10 Bērniem. 19.25 Skatuve - mēneša populārākais aktieris. 19.50 Ardieu, Rokfeller! 12. sērija. 20.30 Panorāma. 21.20 Savai zemītei. 22.05 Labvakar! piedāvā... Vakara intervija. 22.30 Avantūra ir avantūra. Francijas mākslas filma.

### LATVIJAS TV II

8.04-11.00 Picca TV. 11.00 Latvju zeme valjā stāv... 11.25 Vai tu zini? 11.40 Kristīgā programma. 12.30 Kristīgā pasaule. 12.50 No cikla, Tāda ir dzīve. Filma Zvanikis. 13.20 Volejbols sievietēm. Latvija - Francija. 14.00 Pasaules meistarsacīkstes motobraukšanā šosejā pa apli. 14.30 TV veikals. 15.00 Lielbritānijas tūkstiena. 15.30 CFI piedāvā... Ilūziju gadi. 16.30 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 18.00 Tikšanās. 18.30 Reģionālās TV piedāvā. 19.00 Durvis uz panākumiem. LTS. 19.30 Paradīzes pludmale. 41. sērija. 19.55 Apsveikumu koncerts Daudz laimes! 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.20 Latloto. 22.25 E iela. 249. un 250. sērija. 23.15 Noziegumam pa pēdām. 47. sērija. 24.00 Dāmu klubs. 0.30 Volejbols vīriešiem. Latvija - Portugāle.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.20 Lego. 8.50 Filma bērniem. 9.20 Rīta pasts. 9.50 Padomi kulinārijā. 10.05 Tēselība. 11.10 Sievu valstība. ākļas filma. 11.40 Province. 12.55 Spogulis. 13.25 Lielās sacīkstes. 14.00 Zīgas. 14.15 Dok. filma. 15.45 Dzīvnieku pasaule. 16.15 Laimīgs gadījums. 17.00 Laiks. 17.25 Smieklu panorāma. 18.10 Sitiens ar galvu. Francijas kinokomēdija. 19.40 Labu nakti, mazulji! 20.00 Laiks. 20.45 Rekets. 3. sērija. 21.35 Kas? Kur? Kad? 22.45 Pasaules estrādes zvaigžņu festivāls Montekarlo-95 balva. 0.55 Zīgas.

## Svētdiena, 28. maijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Mūzika svētdienai. 9.20 Skaistumam un veselībai. 9.35 Bezrūpīgā svētdienai. 9.55 Pieturiet! 10.20 Es spēlēju tā... 10.45 Rīgas Doms-95. 11.15 Blakusefekts. 8. sērija. 12.00 Meisenes porcelāns. 12.30 Jau no balsīs. 13.10 Kamēr... 13.50 No aktiera nāk joki... 14.20 Bella. 15.00 Svētdienas atpūtai. 15.30 Skabarga. 16.15 Pasaules meistarsacīkstes autosportā F-1 klasē. 18.00 Zīgas. 18.10 Beverihilza. 14. sērija. 18.55 Tā esot bijis, tā varētu būt... 19.10 Bērniem. 19.30 TV - puiķām un meitenēm. 19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.50 Latviešu estrādes mākslinieku koncerts. 20.30 Panorāma. 21.20 Mūsu kinonēdēla.

21.30 Pauze. 22.40 Ar dziesmu par dzīvi.

### LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 12.50 Programma nedzirdīgajiem. 13.15 Dievkalpojums. 14.25 Zalo gaismu - dziesmām! 15.10 Eiropas meistarsacīkstes skeitborā. 15.40 Taisnīgi un netaisnīgi. 16.10 Alise. 17.00 Ceļotāja acīm. 17.30 Cīlvēks - zvēru pasaule. 18.00 Pasaules meistarsacīkstes autosportā F-1 klasē. 18.45 Videoklipi. 19.00 Olīti. LTS. 19.30 Paradīzes pludmale. 42. sērija. 19.55 Kinotornis. 20.25 5 minūtes. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.20 Glābējzvans. 135. un 136. sērija. 23.10 Pa smieklam. 23.15 NTV-5. 0.15 Prizma Prim.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Mult. filma. 9.15 Kamēr visi mājas. 9.45 Rīta zvaigzne. 10.30 Kalpoju Krievijai! 11.05 Vispašaules ģeogrāfija. 11.55 Visa Krievija. 12.25 Varavīksne. 12.55 Zem pī zīmes. 13.40 Sports pusdienālākā. 13.55 Amatniecība. 14.00 Zīgas. 14.20 Ēterā - mūzika. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.00 Amerika un M.Taratuta. 16.30 Mult. filma. 17.00 Laiks. 17.20 Suffleris. 18.00 Viens pret vienu. 18.25 Zelta ūjāgeris. 19.10 Jautro un atjautīgo klubs-95. 21.00 Svētdiena. 21.45 Rekets. 4. sērija. 22.40 Mīlestība no pirmā acu skatienu. 23.15 Zīgas.

### Pirmdiena, 29. maijs

### LATVIJAS TV I

16.00 Jauno balsīs. 16.40 Folkloras programma Klēts. 17.10 Tā esot bijis, tā varētu būt... 17.30 Mult. filmas. 17.55 TV - puiķām un meitenēm. 18.00 Zīgas. 18.10 Mūsu kinonēdēla. 18.20 Bordertauna. 69. un 70. sērija. 19.10 Mūzikas zīnas bērniem. 19.30 Saimnieks. 19.50 Pērļu raktuves. 20.30 Panorāma. 21.15 Māja Toskānā. 17. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Tiem, kas interesējas par dzēzu. 23.30 Nakts zīgas.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.00 Prizma Prim. 17.20 CFI piedāvā... 18.15 Nedēļas sporta apskats. 18.35 Hameleonus rotājas. 61. sērija. 19.00 LTS zīgas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.35 Glābējzvans. 137. sērija. 20.00 DPU Multimediju centrs piedāvā... 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.25 E iela. 251. un 252. sērija. 23.15 Paradīzes pludmale. 41. un 42. sērija.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.20 Dzīves sīkumi. 8.50 Kas? Kur? Kad? 9.55 Mult. filma. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.30 Dzīves sīkumi. 19.00 Ja... 19.40 Labu nakti, mazulji! 20.00 Laiks. 20.40 Tikšanās ar A.Solzenicinu. 21.00 Rekets. 5. sērija. 22.05 Versijas. 22.20 Sitiens vārtos. 22.50 Ekskulūžs. 23.30 Zīgas.

### Otrdiena, 30. maijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Māja Toskānā. 17. sērija. 9.50 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.10 Rīt, parīt, aizparīt...

10.15 Zīmes. 16.00 Spēlmaņu cīts. 16.30 Bērniem. 16.50 Pasaika, pasaciņa... 18.00 Zīgas. 18.10 Dok. filma. 18.35 Daugavas nedēļa Sēlijā. 19.00 Mans būs mans. 19.10 A.Brigadere. Plūmes. TV iestudējums. 19.30 Teātru jaunumi. 19.55 Ardieu, Rokfeller! 13. sērija. 20.30 Panorāma. 21.15 Kinoatrakcija Aste. 21.45 Alternatīva-95. 23.35 Nakts zīgas.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.40 IK Baltica. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 Hameleonus rotājas. 62. sērija. 18.50 Savoja un Alpi. 19.00 LTS zīgas. 19.20 Kurzemes TV. 19.30 TV veikals. 20.00 CFI piedāvā... 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 49. sērija. 20.05 Vizite. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.25 Veselības nedēļa-95. 23.10 NTV-5.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.20 Dzīves sīkumi. 8.50 Cīlvēks un likums. 9.20 Skolas valsis. 9.35 Francijas atklātās meistarsacīkstes tenissā. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.30 Dzīves sīkumi. 19.00 Savādīe īaudīs. 19.30 Labu nakti, mazulji! 20.00 Laiks. 20.40 No pīrmavotiemi. 20.55 Klaidoņu saule. Francijas mākslas filma. 22.35 Versijas. 22.50 Ostankinas hītparāde. 23.30 Francijas atklātās meistarsacīkstes tenissā. 24.00 Zīgas.

### Trešdiena, 31. maijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Beverihilza. 14. sērija. 9.45 Mans būs mans. 10.00 Savai zemītei. 10.45 Dziesma manai paaudzei. 16.00 Meisenes porcelāns. 16.30 Saimnieks. 16.50 Daugavas nedēļa Sēlijā. 17.50 Svetki nāk. 17.30 Mult. filmas. 18.00 Zīgas. 18.10 Mūsu kinonēdēla. 18.20 Borderauta. 69. un 70. sērija. 19.10 Mūzikas zīnas bērniem. 19.30 Saimnieks. 19.50 Pērļu raktuves. 20.30 Panorāma. 21.15 Māja Toskānā. 17. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Tiem, kas interesējas par dzēzu. 23.30 Nakts zīgas.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.00 Prizma Prim. 17.20 CFI piedāvā... 18.15 Nedēļas sporta apskats. 18.35 Hameleonus rotājas. 61. sērija. 19.00 LTS zīgas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.35 Glābējzvans. 137. sērija. 20.00 DPU Multimediju centrs piedāvā... 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.25 E iela. 251. un 252. sērija. 23.15 Paradīzes pludmale. 41. un 42. sērija.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.20 Dzīves sīkumi. 8.50 Dzīvnieku pasaule. 9.25 Ex libris. 9.35 Francijas atklātās meistarsacīkstes tenissā. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.30 Dzīves sīkumi. 19.00 Ja... 19.40 Labu nakti, mazulji! 20.00 Laiks. 20.40 Tikšanās ar A.Solzenicinu. 21.00 Rekets. 5. sērija. 22.05 Versijas. 22.20 Sitiens vārtos. 22.50 Ekskulūžs. 23.30 Zīgas.

### Ceturtdiena, 1. jūnijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Filma bērniem. 9.45

J.Medina solodziesmas. 10.05 Mirklis. 10.15 Dzīvīte, dzīvīte...

16.00 Tā esot bijis, tā varētu būt... 16.15 Teātru jaunumi. 16.35 Krustpunktī. 17.05 Ar dziesmu par dzīvi. 17.50 Nedēļas vidū. 18.00 Zīgas. 18.10 Talants Latvijai. 19.15 Pieturiet! 20.00 Zemnieku spēle Dauderos. 20.30 Panorāma. 21.15 90-tie. 22.00 Aija. Mākslas filma. 1. sērija. 23.00 Latgales Televīzijas mūzikas festivāls.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.40 IK Baltica. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 Hameleonus rotājas. 62. sērija. 18.50 Savoja un Alpi. 19.00 LTS zīgas. 19.20 Kurzemes TV. 19.30 TV veikals. 20.00 CFI piedāvā... 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 49. sērija. 20.05 Vizite. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.25 Veselības nedēļa-95. 23.10 NTV-5.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Zīgas. 8.20 Dzīves sīkumi. 8.50 Ballē pie Pelnušķītes. 9.35 Francijas atklātās meistarsacīkstes tenissā. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.30 Dzīves sīkumi. 19.00 Savādīe īaudīs. 19.30 Labu nakti, mazulji! 20.00 Laiks. 20.40 Maskava. Kremlis. 21.05 Jēzus Kristus horoskops. Ungārijas mākslas filma. 22.40 Versijas. 23.00 Dzeza pasaule. 23.25 Francijas atklātās meistarsacīkstes tenissā. 23.55 Zīgas.

### Piektdiena, 2. jūnijs

### LATVIJAS TV I

9.00 Izlaiduma eksāmens 9. klasei latviešu (cittautu) valodā un literatūrā. 9.20 Aija. Mākslas filma. 1. sērija. 10.25 90-tie. 16.00 Kamēr... 16.40 Pērļu raktuves. 17.10 Dejas ar kokli. 17.25 Skandināvijas un Baltijas transplantologu tiekas Rīgā. 18.00 Zīgas. 18.10 Blakusefekts. 9. sērija. 18.55 Daugavas nedēļa Sēlijā. 19.10 Bērniem. 19.25 Pasaules mode. 19.50 Globuss. 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Meklējam solisti. Fināls. 23.45 Nakts zīgas.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 16.00 Prizma Prim. 18.00 Nakts portrets. 18.25 Noziegumam pa pēdām. 50. sērija. 17.50 Problema stop-kadrā. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 Latgales Televīzijas mūzikas festivāls. 21.00 NTV-5. 22.05 Zīgas. 22.25 Latgales Televīzijas mūzikas festivāla dienasgrāmatā. 22.45 E iela. 253. un 254. sērija. 23.30 Mikrofona nakts programma.

### KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

# Sludinājumi un reklāma

## 22305

**Sakarā ar izmaiņām vilcienu kustības sarakstā no 28. maija**

- ✓ autobuss no Preiļiem uz Livāniem caur Rudzātiem kursēs plkst. 8.50, Livānos iebrauks plkst. 10.10,
- ✓ no Livāniem uz Preiļiem aties plkst. 11.00, Preiļos iebrauks plkst. 12.20.
- ✓ No Preiļiem uz Livāniem caur Rožupi autobuss aties plkst. 12.50 (līdz šim plkst. 13.20),
- ✓ no Livāniem uz Preiļiem plkst. 14.40 (līdz šim plkst. 15.00).
- ✓ No Livāniem uz Preiļiem aties plkst. 10.45 un 14.40 (līdz šim 11.20 un 15.00).

**Kursēs autobuss papildreisos:**

- ✓ no Preiļiem uz Livāniem caur Rožupi plkst. 15.40, Livānos iebrauks plkst. 16.36,
- ✓ no Livāniem uz Preiļiem aties plkst. 17.00, Preiļos iebrauks plkst. 17.56.

AP administrācija

**Velēšanās un realitāte Jauns sporta preču VEIKALS**  
Preiļos, Aglonas ielā 24, sporta skolā.

**Juridiskais birojs «Vindex»**

- sagatavo prasības pieteikumus tiesai
- veic pārstāvniecību tiesā
- sniež juridisko konsultāciju
- slēdz līgumus ar uzņēmumiem par juridisko apkalošanu
- reģistre SIA, IU, AS, ZS
- sagatavo saimnieciskos līgumus, testamentus, laulības līgumus utt.

Preiļi, Raina bulv. 24,  
2. stāvs (viesnīcā).  
Tālr. 24661, 22706.

31. maijā plkst. 18 rajona kultūras namā Eviņģēlija sprediķis. Sludinātājs Šānislav. Pārdošanā kristīgā literatūra.

**Firma «LEZO» izgatavo virtuves un priekšnama mēbeles, sekcijas istabām pēc kataloga, kā arī pēc pasūtītāja skicēm un izmēriem. Mēbeles piegādā un montē uz vietas.**

Tel. Daugavpili 8-254-37344, 8-254-48465 no 20 līdz 22.

1. jūnijā plkst. 19.00 Preiļu parka estrādē viesosies «BUMERANGS» ar jaunu, jaunu koncertprogrammu «Mīļās dziesmas». (Ieejas biletē piedalās izlozē. Galvenā balva — videomagnetofons.) Biletes cena Ls 1, pensionāriem un skolēniem Ls 0,70.

**VAS «Krāsainie lējumi» pērk krāsainos metālus**  
**Livānos.**  
Celtniecības ielā 8, bioķīmiskās rūpniecības transporta cehā pirmdienās, trešdienās, piektdienās no 10 līdz 15.

**LUKOIL**

Latgales tirgū piedāvā visu veidu degvielu vairumā Rēzeknes naftas bāzē.  
Dizeldegviela — 0.108-0.111 Ls.  
A95 — 0.152-0.155 Ls.  
A76 — 0.138-0.141 Ls par litru.  
Piegāde garantēta.  
Tālr. (246) 35836.

**SIA RESURSS Ltd**

Piedāvās celtniecības un saimniecības preces: cementu, kaļķi, ģipsi, kritu, 5 veidu kieģeļus, vilnoto un plakano šiferi, kā arī dažādu krāsu franču ondulātu, minerālvārti ISOVER, akmensvati PAROC, krāsas iekšējai un ārējai apdarei, šķidinātājus, ķītes, limes, laka, apkures katlus, elektriskos kabeļus, naglas, santehniku, 14 veidu flīzes, durvju rokturus un slēženes, 15 veidu linoleju, 70 veidu tapetes, horizontālās žaluzijas, cinkotās caurules, elektriskos ūdens un gaisa sildītājus (Itālija); kafijas automātus, filtrus, siltumnīcu plēvi, pretsalnu plēvi.

Veikals strādā no 9 līdz 17.30 bez pārdienu pārraukuma. Sestdienās no 9 līdz 14. Brīvdienā — svētdiena. Adrese: Preiļos, Jelgavas ielā 11, tālrunis 23257.

### Cienījamie elektroenerģijas lietotāji!

Saskaņā ar likumu «Par pievienotās vērtības nodokli» ar šī gada 1. maiju apmaksa par i z l i e t o t o elektroenerģiju apliekama ar pievienotās vērtības nodokli 18% apmērā.

Sakarā ar to visiem elektroenerģijas patēriņi iemīsakām steidzīgi samaksāt par agrāk patērieto elektroenerģiju.

Austrumu elektriskie tīkli

Cik pasacīts ir, tīk ir... Nu sarunāties ar tevi būs atmiņu lappuses šķirt... Esam kopā ar Martu Znotiņu, VĪRU zaudējot. Zootehnīki un vēdarbinieki

Ir beidzies grūts un ražens mūžs, Bez tevis ausis neskaitāmi ritī, Un pāri paliks tikai darbi tie, Kas dzīmās zemēs labā padarīti. Izsakām līdzjūtību Aleksandrai Sprogei un Dmitrijam Gerasimovam sakarā ar TĒVA nāvi. Preiļu rajonā lauksaimniecības departamenta kolektīvs

Un mūžiem bērzā baltā klusā Paliek teva gājums liels un svēts... Izsakām līdzjūtību Marijai Onufrijevai sakarā ar TĒVA nāvi. Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Atmiņas kā avots dzirdis — Vai būs rīts vai vakars vēls... Izsakām patiesu līdzjūtību Marijai Onufrijevai sakarā ar TĒVA nāvi. 6.b klases audzēkņi un vecāki

Un atmiņas ziedēs ap tevi kā Baltas ābeles... Izsakām līdzjūtību Arvida ZNOTINA piederīgajiem, viņu zemes klēpi guldot. Prikuļu fermas kolektīvs

Nu saltums dveš, Un smaržas vēja raisās, Iet garām laiks, Lai neatgrieztos vairs. Izsakām līdzjūtību Dzintaram Dimantam sakarā ar TĒVA nāvi. Livānu mežizstrādes sabiedrība

Ja smagi bija strādājot, Lai vieglas smiltis zemes dod. Izsakām līdzjūtību Dzintaram Dimantam sakarā ar TĒVA nāvi. Uz krūtim saliktas ir darba vīra rokas, Kas stipras, raupjas it kā sakā mums: Līdz galam nepaspējām visu veikt, kā nākas, Pārāk iss bij dāvāts lidojums... Izsakām līdzjūtību Monikai Šņepstei sakarā ar BRĀĻA nāvi. Veikalā kolektīvs

Mūsu laiks ir tik iss —

Mūža vēji šalc apkārt un pāri, Kas lai zina to bridi, Kad atskanēs likteņa balss?

J.Simbārdis

Izsakām līdzjūtību Jānim Znotiņam, BRĀLI smiltajā

izvadot.

Dravnieku skolas skolotāji

Ir labi, ja pēc darba sava Tik viegli, skaidsti aizmigt var... Izsakām dziļu līdzjūtību Veltai Grigalei sakarā ar TĒVA nāvi. A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Pie tevis iešu, tēt, ar ziediem baltiem, Kad vasara tos bagātīgi sniegs. Ar eglu zarieni, sniegotiem un saltiem, Kad ziema smaržojošas puķes liegs. Sērojam kopā ar Jakovu Gogolevu, TĒVU smiltajā izvadot. Preiļu 24. CP kolektīvs

**NOVADNIEKS**

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 21759, 22305, 22154.

PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»

Iznāk 8 reizes mēnesi — trešdienās un sestdienās. Abonēšanas maksa mēnesi Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā ligumcena.

**REDAKTORS  
PĒTERIS PĪZELIS**

Reģistrācijas apliecība Nr.1018. Ierpiests SIA «Latgales drukas», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetespiediņš. Metiens 5200 eksemplāri.